1940 ий
27
МАРТ
№ 29 (642)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушнызa!

РВЕЗЕ КОММУНИСТ

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

ЛОПАТИНСКИЙ ПИОНЕР ПӦРТЫН ПАША ОПЫТШЫМ КУМДАН ШАРАШ

Ме тачысе номереш опытым передатлышашлан лийын Серго лӱмеш Лопатинский Пионер пӧртын Всесоюзный олимпиадылан ямдылалтмыже нерген печетлена. Тиде Пионер пӧртын олимпиадылан ямдылалтме пашаже пӱтынь республикысе школа-шамычлан, самодеятельный кружок-шамычлан пример лийын кертеш.

Лопатинский Пионер пӧрт ВЛКСМ ЦК-н X пленумжо эртымекак йоча творчествын Всесоюзный олимпиадыжлан ямдылалташ тӱҥалын. Эн ончычак директор сайын шонен планым ыштен, Йошкар-Оласе Пионер пӧрт дене социалистический договорым ыштен. Кружок-шамыч ваш-ваш социалистический договорым ыштеныт, кружковец-шамыч шке ӱмбакышт социалистический обязательствым налыныт. Чыла кружковецлан ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийжым келгын умылтарыме. Чыла тиде организационно-массовый паша пеш кугу значенийым иметлен. Тиддеч вара Пионер пӧртыштӧ упорный, настойчивый творческий паша шолаш тӱҥалын. Пионер пӧртыштӧ кызыт кажныжат ик шонымаш дене ила: Всесоюзный олимпиадылан сайын ямдылалт шуаш да тудым образцово эртараш, тидын дене Пионер пӧртын чапшым нӧлташ. Кызыт чыла кружокшамыч план почеш занятийым эртарат, олимпиадылан чапле экспонат-шамычым ямдылат.

Йоча-шамычын творческий пашаштым виягдымаште ансамблын художественный руководительже З. Я. Филипецкий йолташлан поснак кугу заслуга принадлежатла. Йоча шамычым мучашдымын йӧратыше, моштен воспитатлыше Филипецкий йолташ олимпиадылан ямдылалтмашке уло кумылжым да виижым пыштен пижын.

ВЛКСМ Волжский райкомат йоча олимпиадылан ямдылалтмаш дене начарын огыл вуйлата. Райкомын секретарьже Чернышев йолташ Пионер пӧртыш чӱчкыдын коштеш, указанийым пуэда.

Серго лӱмеш Пионер пӧртын сай опытшым чыла школлаште, чыла самодеятельный кружоклаште шараш—теве комсомольский ден пионерский организаций-шамыч ончылно шогышо задача. А кызыт ятыр комсомольский комитет-шамыч олимпиадылан ямдылалтмаш деч корангыныт. Суслонгерский ден Шулкинский неполный средний школа-шамыч олимпиадылан йӧршеш огыт ямдылалт. Но Йошкар-Ола ден Оршанка райкомолшамыч нимогай мерымат огыт приниматле. Оршанка райкомол даже районный комиссийымат создатлен огыл. Суслонгерский неполный средний школын старший вожатыйже Алатова йолташ „нимат ок ыштылт“ манын спокойно велэ каласкала.

Всесоюзный олимпиадым эртарыме паша дене организационный комитет олимпиадылан 1940 ий августышто Москва олаш эртараш пунчалын. Олимпиада тӱҥалмеш жап шуко кодын огыл. Сандене кызыт ик кечымат арам йомдарыде, писын пашам ышташ кӱлеш. Мемнан ончылно кугу задача-шамыч шогат. Кызытсе жапыште чыла школлаште йоча творчествым ончыкмашым эртарылаш кӱлеш, тыште самодеятельностын сай образецше-шамычым пален налман. Тидын годым эн главныйым—успеваемость ден дисциплиным саемдымашым мондыман огыл.

ВЛКСМ райком да школласе комсомольский организаций-шамыч олимпиадылан ямдылалтмашым конкретно вуйлатышаш улыт.

Люльпан средний школын (Оршанка район) отличник ден ударникше-шамыч (шола гыч пурлашке): первый рядыште — Августа Новоселова, Рося Смирнова; кокымшо рядыште — Дина Грачева, Зоя Барабашенова, Коля Онструк.

Фото А. Овечкинын.

Радиовещаний пашаеҥ-шамычлан ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-н саламлымашышт

ВКП(б) ЦК ден ССР Союз СНК СССР-ыште кумда радиовещанийын 15 ийже теммылан лийын советский радиовещаний пашаеҥ-шамычым саламлат.

ВКП(б) ЦК ден ССР Союз СНК 15 ий жапыште советский радиовещанийыште ятыр успех-шамычым шукташым палемдат.

Советский радиовещанийым шемер-шамычым коммунистически воспитатлыме да нунын культурыштым чыла могырымат нӧлталме эше утларак куатле средствым ыштышлан государствын пумо чыла йӧнымат кучылташ ВКП(б) ЦК ден ССР Союз СНК радиовещаний пашаеҥ-шамычым ӱжыт.

ВКП(б) ЦК. ССР Союз СНК.

Советский радиовещанийлан лучко ий

Советский радиовещанийлан 15 ий темме лӱмеш 23 мартыште Москваште Союз-шамыч Пӧртын Колонный залыштыже торжественный заседаний лийын. Залыште радион тошто пашаеҥже-шамыч — изобретатель, ученый, артист, композитор, писатель, радиолюбительшамыч погыненыт.

Радиовещанийын 15 ийже нерген докладым Всесоюзный Радиокомитет председатель Стуков йолташ ыштен.

Эртыше 15 ий жапыште советский радиошто кугу успех-шамычым шумо. 1935 ийыште радиовещанийлан 62 миллион теҥгем колтымо ыле, тенийсе план почеш 200 миллион теҥгем ассигноватлаш ончымо. Радио дене партийный пропаганда ден агитаций кажне ийын саемеш.

Заседанийыште кугу речь дене СССР Совнарком председательын заместительже Вышинский йолташ выступитлен, тудо партий Центральный Комитет ден СССР Калык Комиссар-шамыч Совет лӱм дене радио пашаеҥ-шамычым саламлен.

Йошкар Армийын начальствующий ден рядовой составшылан Советский Союзын геройжо лӱмым присвоитлымаш

Финский белогвардейщина ваштареш кучедалме фронтышто командованийын боевой заданийже-шамычым образцово шуктымылан да тидын годым отвага ден геройствым ончыктымылан СССР Верховный Совет Президиумын Указше дене 171 еҥлан Советский Союзын геройжо лӱмым присвоитлыме да Ленин орден да „Золотая Звезда“ медаль дене наградитлыме.

Йошкар Армийын начальствующий составше ден красноармеецше-шамычым наградитлымаш

Финский белогвардейщина ваштареш кучедалмаш фронтышто командованийын боевой заданийже-шамычым образцово шуктымылан да тидын годым доблесть ден мужествым ончыктымылан—СССР Верховный Совет Президиумжо посна указше дене 9329 еҥым: Йошкар Армийын начальствующий ден красноармейский составшым, начальствующий составын ешыштым, госпиталь ден гражданский учреждений-шамычын пашаеҥыштым орден да медаль-шамыч дене наградитлен.

Ленин орден дене 184 еҥым, „Красное Знамя“ орден дене 1701 еҥым, „Красная звезда“ орден дене 1953 еҥым, „За отвагу“ медаль дене 2707 еҥым, „За боевые заслуги“ медаль дене 2784 еҥым наградитлыме.

Специальный школлашке приниматлыме нерген

РСФСР Наркомпрос специальный школа-шамычым комплектоватлыме нерген приказым луктын.

Кодшо ийла дене таҥастарымаште тений специальный школышко НСШ-ын але средний школын 7 классшым „хорошо“ отметка деч ӱлык огыл тунемшешамыч велэ налалтыт. Тунемаш пурышошамычын тазалыкышкышт да дисциплинышкышт поснак кугу вниманий обращатлалтеш.

Москвасе Ленинградысе ден Ростов-на-Дону олаласе специальный школа-шамычым комплектоватлымаш 1940 ий 10 август марте пытарыман. Тиде олаласе средний школа-шамычын директорыштлан, городской ден районный калык туныктымо отдел-шамычлан специальный школлашке тунемаш налме нерген умылтарымашым да пеҥгыде отбор ден организованный тунемаш налмашым обеспечитлаш кӱштымӧ. Кызыт тиде школ-лаште специальный школа-шамычым комплектоватлаш ямдылалтмашым тӱҥалме.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ПАШАЕҤ-ШАМЫЧЫМ ЯМДЫЛЫМАШ

Алма Ата. Кодшо ийын сентябрь тылзыште Казахстанын ЛКСМ ЦК-же Алма-Ата, Семипалатинск, Петропавловск, Караганда да Уральск олалаште руководящий комсомольский пашаеҥ-шамычым ямдылыме кум тылзаш курсым организоватлен ыле. Шукерте огыл слушательшамычым кокымшо гана тунyктен лукмаш лийын.

6 тылзе жапыште 380 руководящий комсомольский пашаеҥым ямдылыме. Нунын коклаште 175 казак да 28 казашка. Курсым пытарыше-шамычын кугу ужашыжым районный ден областной комсомольский комитетлашке колтымо.

Тений курслаште эше 500 наре комсомольский пашаеҥ-шамычым ямдылаш палемдыме. „Комсомольская правда гыч“.

57

Балетный номер-шамычым сайын исполнятлыше-шамыч (шола гыч пурлашке): Сергеева Иза ден Таратенко Люся олимпиадылан ямдылалтме жапыште.

фото М. Чуршуковын.

Олимпиадым чаплын эртарена

ВЛКСМ ЦК Х пленумын решенийже-шамыч Лопатинский Пионер пӧртын массовый ден кружковый пашаштыже основа лийыныт. Нине решений-шамыч чыла воспитательный пашам пужен ышташ пеш кугун полшеныт.

Пытартыш тылзылаште пашаште ятыр сай результат-шамычыш шумо: Йошкар-Оласе Пионер пӧрт дене социалистический договорым ыштыме, тыгак кружок-шамыч да кружковец-шамыч коклаштат социалистический договор ышталтын.

Пашам планироватлымаш да учетым ыштымаш ятыр саемын.

Пионер пӧртыш коштшо-шамыч дене политинформаций эреак эрталтеш. Политинформаций дене йоча-шамыч пеш интересоватлат.

Школа дене да тунемше-шамычын ачашт-аваашт дене кылым кучымаш пеҥгыдемын. Пионер пӧртысӧ пашаеҥ-шамычын школыш лектын беседым эртарымашыт сай результатым пуыш: 200 ученик-шамыч кружоклаш угыч возалтыч.

ЦК пленумын решенийже деч вара кугу да интересный пашам тӱҥалме. Тиде пашан тӱҥ содержанийже тыгай: кружковец-шамычын бытовой условийыштым изучатлаш, нунын желанийыштым, запросыштым пален налаш, кажне кружковецын успеваемостьшым нӧлташ да дисциплинжым саемдаш. Тиде пашам ме кызыт начарын огыл шуктен шогена.

Пионер пӧртын пашаеҥже-шамыч коклаште, тыгак кружковец-шамыч коклаште энтузиазм поснак кӱшкӧ нӧлталтын. Ме пеҥгыдын каласен кертына: йоча-шамычын Всесоюзный олимпиадыжым кугу сеҥымаш дене вашлийына да тудым чаплын эртарена.

З. Я. Филипецкий,
Пионер пӧртын методистше.

Драмкружокын честьше верч

Пионер пӧрт пеленсе драматический кружок кодшо ийыште шуко пашам ыштен. Тиде кружокышто 25 тунемше-шамыч шке талантыштым развиватленыт, шкенынтын чапле постановкышт дене кугу авторитетым кучедал налыныт, тыге Пионер пӧртын чапшым нӧлтеныт.

Тиддеч посна юный рассказчик-шамыч кружокым организоватлыме. Тушто 32 пионер участвоватла. Юный рассказчик-шамыч чылаже 77 выступленийым ыштеныт. Районный партийный конференцийын делегатше-шамычлан организоватлыме концертыште юный рассказчик-шамыч пеш чаплын выступатлышт. Нуннылан чумыр зал совым кырен.

Кодшо ийыште кеҥежым йоча творчествын районный олимпиадыште юный рассказчик-шамыч первой верым налыныт. Нунын коклагыч Женя Крашенинникова да Витя Евдокимов поснак чаплын выступатленыт. Тыгак Коля Ромашенков, Миша Ромашенков, Лида Миронова, Нюра Трубнева кружокын пашаштыже пеш активно участвоватлат.

Самырык рассказчица Женя Крашенинникова. Тудо неполный средний школын 4-ше классыште отлично тунемеш.

Фото М. Чуршуковын.

Драмкружокын да юный рассказчик-шамыч кружокын чыла членже-шамыч ВЛКСМ ЦК Х пленумын решенийжым шукташ виян пижыныт. Нуно шке ӱмбакышт налме социалистический обязательствыштышт отлично тунемаш, дисциплиным пеҥгыдемдаш, кружокышто эше активно участвоватлаш задачым шынденыт. Шке обязательствыштым шуктышаш верч кучедалмыштым ончетат, кумылет нӧлталтеш. Кажныжат паша жапым индивидуальный план почеш эртара, ик минутымат арам йомдараш чамана.

Мыйын, кружокын руководительже ончылно кугу задача шога. Тидым мый раш умлем. Пашаште желаният изи огыл. Кызыт, эн утларакше, тунемше-шамычын успеваемостьыштым да дисциплиныштым саемдымашке пижынам. Но кружокыштат пашам ом луштаре. Драмкружокын честьше верч кучедалмашке, йоча творчествын олимпиадыжым чаплын эртарымашке уло вием пыштем.

А. В. Крашенинникова,
Драмкружокын руководительже.

Пионер пӧртын фотокружокшо „Фотокор" аппаратым разбиратла. Снимкыште (шола гыч кокымшо): кружокын руководительже И. Ф. Захаров йолташ.

Фото М. Чуршуковын.

Художник-шамычын чапле пашашт

1938 ийыште кеҥежым мый изобразительный искусство кружокым руководитлаш тӱҥалым. Эн первойжо кружокышто 9 еҥ гына ыле. Но варажым шуко йоча-шамыч койын ешаралташ тӱҥальыч. Кызыт ИЗО кружокышко 60 еҥ коштеш.

Мый йоча-шамычым изобразительный искусствылан—рисоватлаш, лепитлаш, тӱрлӧ модыш-шамычым, масскым ыштылаш туныктем.

Кок ият пелэ наре жапыште кружковец-шамыч шукылан тунемыныт. Ятыр кружковец-шамыч портретым, кугу картиным, ответственный макетым ыштылыт.

ВЛКСМ ЦК Х пленумын решенийже деч вара кружковец-шамыч йоча творчествын Всесоюзный олимпиадылан ямдылалташ виян пижыныт. Нуно ятыр пашам ыштен шуктеныт. Гена Апайкин ден Юра Кочев „Седов ий коклаште", Миша Москаленко ден Хомат Шарфутдинов „Военный флот" макетым ыштеныт.

Утларак сайын сӱретлен моштышо ученик-шамыч великий художник-шамычын картиныштым гыч копийым ыштеныт. Женя Чекалина художник Бродскийын „Ленин в Смольном" картинже гыч да „Сталин Мамлакат дене" картина гыч кугу сӱретым ыштен. Петя Керьянов, Дима Тарасов, Петя Шилов, Ваня Уханов, Петя Бобров, Вася Орлов олимпиадылан ятыр картина-шамычым ямдыленыт. 20 ученикан коллектив „Сталинский Конституция" макетым чаплын ыштен.

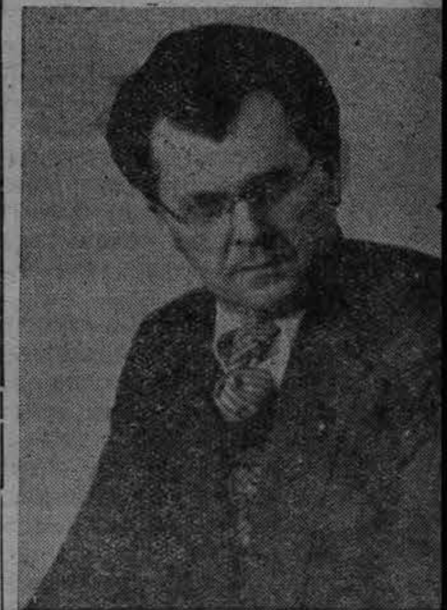
Чыла тиде паша йоча-шамычын творчествыштым эше чот виянгда.

А. Мацкевич,
ИЗО кружокын руководительже.

Мемнан онч… почетн…

Мемнан хоровой кружок па… ятыр жап ышта. Кружокышто … ча-шамыч хоровой культура … овладеватлалтыт, шке таланты… тым вияҥдышаш верч тыршат. … де жапыште отлично мурыш… мычым шагал огыл воспитатлы… Нунын кокла гыч Женя Гарн… ров поснак ойырлалт шога.

Но тиде чылажат шагал. Кы… олимпиадылан ямдылалтме жап… те адакат кугу задача-шамыч … гат. Шкенан пашаште чапле … зультатыш шуашлан ме круж… вец-шамыч коклаште хоро… творческий дисциплиным са… шындышаш улына. Тиде—эн г…

Снимкыште (шола гыч пурлашк… дительже З. Я. Филипецкий да Пион… йолташ-шамыч.

Йоча творчествын Всесоюзный олимпиадыжлан сай… ямдылалтшаш верч соревнованийым шарена

Лопатинский Пионер пӧрт пеленсе самодеятельн… художественный ансамбль член-шамычын Марийский АС… ысе чыла школьник, пионер ден комсомолец-шамычлан … крытый письмашт.

Шерге йолташ-шамыч!

Мыланна кугу пиал логалын: великий Сталинский Конституцийын волгыдо кече йолко йымалне илаш, тунемаш да канаш. Мемнан верген, мемнан пеледалтше родина, коммунистический партий, правительство да мемнан йӧратыме друг да учитель Сталин йолташ тыршат.

Кушто икмыняр ий ончыч эртен кайыш лийдыме чодра да куп ыле, тушто кызыт гигант, мемнан гордость—Марийский бумажный комбинат шочын. Тудын йыр—чапле пашазе поселок.

Тиде чылажат мемнан дене, социализм элыште гына лийын кертеш. Мыланна, мемнан пиалан илышлан Западын, Востокын да мӱндыр Америкын миллион дене пызыралт илыше йочашт кӧранат. Ме Октябрьын кучедал налмыжым чот йӧратена, аклена да ту… аралаш, Ленин—Сталин пашан … ный продолжательже лияш, … дымӧ боец лияш ямдылалтына…

Родиным патриотшо лий… верч дисциплинированный л… сайын тунемаш кӱлеш. Ме ти… шинчена. Отличный успевае… ден сознательный дисципли… шындышаш верч ме шке ӱмба… на тыгай конкретный обязат… ство-шамычым налына:

Ансамбльыште участвоватл… шамыч кокла гыч отличник … ударник-шамычым кок гана шу… даш. Тиде задачым шуктыша… лийын Пионер пӧрт пелен 13 … сультационный группым орган… ватлена. Историй, литература… кусство историй дене лекций… мычым организоватлена. Ку… чыште икана ансамбльын кок… растной группылан посна по…

лно шогышо
й задача

ный. Хоровой дисциплина деч посна сеҥымаш нерген мутат лиын ок керт. Хоровой техникым, йӱкым выработатлымашланат шуко вниманийым ойыраш кӱлеш.

Но ме нелылык деч огына лӱд. Кажне кружковец нелылыкым сеҥаш, отличный мурызо лияш кугу желаний дене йӱла. Тиде задачым кажныже почетныйлан шотла. Мемнам сеҥымашыш ӱжшӧ лозунг уло: „Олимпиадыште ончыл верым налаш!" Тиде лозунг шукталтеш манын ме пеҥгыдын ӱшанена.

Х. Утехин,
Хоровой кружокын руководительже.

онер пӧрт пеленсе ансамбльын руково-ртын директоржо Т. В. Воздвиженская

Фото М. Чуршуковын.

Мыйым ансамбль кушта да воспитатла

Ансамбль! Тиде мыйын моткоч йӧратыме мутем. Тиде мутым йӧратен ойлымо велэ огыл, но ансамбльыште пашам ышташат пешак йӧратем.

Кок шӱдӧ утла йоча-шамыч тыште яра жапым культурно, веселан эртарат, мемнан пиалан рвезылык нерген, пеледалтше социалистический родина нерген, тудын границыжым аралыше героический Йошкар Армий нерген, мемнан йӧратыме учительна да ачана Иосиф Виссарионович Сталин нерген лу дене чапле муро-шамычым мурат. Тыште лу дене ученик-шамыч кушташ, балетный номер-шамычым исполнятлаш тунемыт. Ансамбльыште мыйын йолташ ӱдрем-шамычат, тунеммаште отличник ден ударник-шамычат шукын улыт.

Ятыр жап пашам пырля ыштыме дене мемнан коллектив дружный спаянный лийын. Сандене тиде шерге коллектив деч ик минутланат ойырлымем ок шу. Тыште мый шкемын йӱкем развиватлем, политический ден культурный уровенем нӧлталтеш. Ансамбль мыйын тунеммаштем, общественный пашаштем пеш кугу полышым пуа. А тиде чылажат мланем пеш кӱлешан да шергакан.

Вашке йоча творчествын Всесоюзный олимпиадыже эртаралташ тӱҥалеш. Тиде олимпиадым мый моткоч кугу куанымаш дене вучем. Тудлан кызыт чот ямдылалтам. У муро-шамычым тунемам, шкемын йӱкем развиватлышаш верч тыршем.

Зоя Азикова,
7-ше „А" классыште тунемше.

КАЖНЕ КРУЖКОВЕЦ СОРЕВНОВАТЛА

ВЛКСМ ЦК Х пленумын решенийже-шамычым сайын шукташлан лийын Серго лӱмеш Пионер пӧрт Йошкар-Оласе Пионер пӧрт дене социалистический договорым ыштен. Тидын негызеш Серго лӱмеш Пионер пӧртын чыла кружокшо-шамыч социалистический договорым ыштеныт. Кружковец-шамыч чыланат шке ӱмбакышт социалистический обязательствым налыныт. Чыла нине социалистический договор ден обязательство-шамычыште тыгай главный задача-шамычым шындыме: тунемме ийым „отлично" да „хорошо" отметка-шамыч дене пытараш, олимпиадылан успешно ямдылалт шуаш да образцово эртараш, тунемше-шамыч коклаште внешкольный пашам вож гычак саемдаш, тунемше-шамычын ачашт-авашт коклаште воспитательный пашам виянгдаш да молат.

Пионер пӧртын старший пионервожатыйже Х. Х. Халиуллина йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

Нинын кокла гыч ятыр пункт-шо-шамычым ме сайын шуктен шогена. Школлаште внешкольный пашам саемдашлан вожатый-шамыч дене кок семинарым эртарыме. 24 февральыште тунемше-шамычын ачашт-авашт дене погынымашым эртарыме. Тиде погынымашке 120 еҥ утла лийын. Пионер пӧртысӧ пашаеҥ-шамыч кружковец-шамыч дене эреак беседоватлат, нунылан тунеммаштышт эреак полшен шогат. Кружок-шамычынат пашашт ятырак саемын.

Пашам саемдымаште социалистический соревнованийын полшымыжо пеш раш коеш. Соревноватлыше кажне еҥ шке ӱмбалныже ответственность улмым шижеш, шке мутшым шукташ тырша. А тидыже олимпиадылан ямдылалтмаште путырак шергакан. Но мемнан ик ситыдымаш уло: Ме социалистический обязательство-шамычым шуктымым шке жапыште огына контролироватле. Тиде мемнан пашаште ятыр энгекым конда. Контроль лушкыдо улмо годым йоча-шамычын паша качествыштат ятыр вола. Но ончыкыжым ме контрольым чоткыдырак шындена. Тунам мемнан сеҥымашна эше утларак кугу лиеш.

Х. Халиуллина.

Пионер пӧртын рукодельный кружокшо. Снимкыште (шола гыч пурлашке): кружокын руководительже Л. А. Потатуева йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

Ме сеҥымашеш огына шогал

Рукодельный кружокын комнатыште кеч кунамат пионерка-шамыч тичак лийыт. Тиде кружокыш кызыт чылаже 60 еҥ коштеш. Нуно чыланат тӱрлӧ узор-шамычым тӱрлаш тунемыт. А кызыт олимпиадылан ямдылалтмаш паша виян ышталтеш. Кӱпчык ӱмбалым, салфеткым, молымат ятыр тӱрлен ямдылыме. Олимпиадылан ямдылалтмаште шуко ӱдыр-шамыч кугу сеҥымаш-шамычым ыштеныт. Теве Нюра Иванова, Лида Чигарина, Тося Разина да молат шкеныштын упорный да настойчивый пашашт дене успеваемостышт кӱзыктеныт, рукодельный кружокыштат эн тале активистка улыт.

Февральыште Пионер пӧрт родитель-шамыч дене вашлиймашым организоватлыш. Тиде вашлиймаште рукодельный кружокын пашаже родитель-шамычлан пеш келшыш. Кружковец-шамыч шкеныштын пашаштым ачашт-аваштлан пеш кугу куанымаш дене ончыктыльыч.

Сеҥымаш изи огыл. Но ме тышан огына шогал. Кружковец-шамычын моткоч кугу желанийышт мыланна эше кугу сеҥымаш-шамычыш шуаш йӧным пуа. Мутат уке, ме тидым ыштен шуктена, олимпиадыште первой верым налына. Тидлан мемнан чыла условийна уло. Тудым мыланна мемнан правительство, коммунистический партий да мемнан эн чот йӧратыме эн великий Сталин создатленыт.

Ме коммунистический партийын, советский правительствын да мемнан эн чот йӧратыме родной, великий Сталинын мемнан верч заботитлымыштлан отлично тунеммаш, сознательный дисциплиным пеҥгыдемдымаш, творчествым виянгдымаш дене вашмутым пушаш улына. Ме тидым честь дене шуктена.

Л. Потатуева,
Рукодельный кружокын руководительже

информацийым эртараш тӱҥалына.

Родитель-шамыч дене кылым кучаш, нунын дене вашлиймашым организоватлаш. Мартыште родитель-шамычлан показательный концертым, а апрельыште ансамбльын итоговый вечержым организоватлаш.

Ансамбльын членже-шамычлан культурный канымашым организоватлаш. Кинош да театрыш культпоходым эртараш, занимательный модыш, музыка, куштымаш вечерым организоватлаш.

Ансамбльын кажне участникшын оборонно-физкультурный значокшо лийже манын тыршаш.

Районысо школа-шамычлан олимпиадылан ямдылалтмаштышт полышым пуаш. Пионер пӧртын методический кабинетыштыже консультационный пунктым организоватлаш. Шкенан пашам ончыкташлан да инструктироватлашлан школлашке 6 гана деч шагал огыл лекташ.

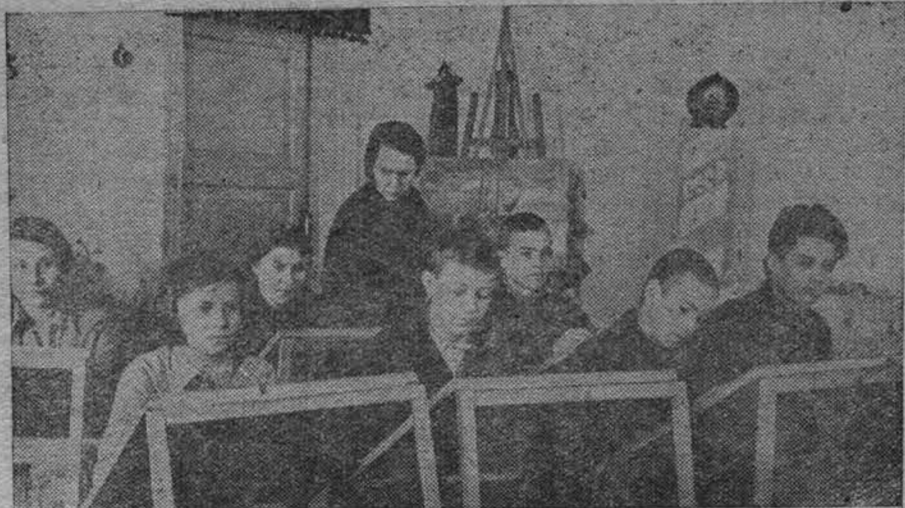
Ансамбльын альбомжым лукташ.

Ме Йошкар-Оласе Пионер пӧрт дене соревноватлена. Мемнан коллектив шке ӱмбакыже налме обязательствым честь дене шукта да Москваште, йоча творчествын Всесоюзный олимпиадыштыже участвоватлаш правам налеш, манын пеҥгыдын ӱшанена. Ме тендам чыладамат ВЛКСМ ЦК Х пленумын решенийжым реализоватлаш, пашан сай опытшо-шамычым передаватлаш, олимпиадылан сайын ямдылалтшаш верч социалистический соревнованийым шараш ӱжына.

Наука дене овладеватлалтшаш верч кучедалза, шкендан политический, культурный уровеньдам нӧлтыза, дисциплиным пеҥгыдемдыза, лӱддымӧ, выносливый да находчивый лияш тунемза, изобретатлыза, рисоватлыза, музыкальный, хоровой культура дене овладеватлыза, чапле сценический образым пушаш верч пашам ыштыза. Всесоюзный олимпиадыште отличный отметка-шамыч да сознательный дисциплина дене вашлийшаш верч шӱдӧ да тӱжем дене йоча творчество дене вашлийшаш верч пашам чот ыштыза. Чыла тидым ужын, Сталин йолташ мыланна каласыже:

— Сай, йоча-шамыч!

Тиде письмам ансамбльын общий погынымашыштыже принятлыме, 200 еҥ утла кидым пыштен.

Пионер пӧрт пелевсе изокружокын старший группыжо пашаште. Снимкыште (шеҥгалне шога): кружокын руководительже А. А. Мацкевич йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

КОМСОМОЛЕЦ-ШАМЫЧ КОЛХОЗ ПАШАШТЕ

Кужеҥгер район, Токтай-Беляк сельсоветысе „Чашкер“ колхоз пеленсе комсомольский организаций XVIII партийный с'ездын решенийже негызеш пашажым ятыр саемден. Тиде комсомольский организацийыште комсомолец-шамычым колхоз пашан посна участкылашкыже пеҥгыдемдыме.

Комсомольский комитетын секретарьже И. И. Мокеев молочно-товарный, свино-товарный да овцетоварный ферма-шамычым вуйлата, комсомолец А. И. Исаков йолташ склад вуйлатышылан, Сандакова йолташ пырдыж газета редакторлан, И. Я. Мокеев йолташ полеводческий бригадын бригадиржылан ышташ.

Комсомолец Исаковын вуйлатыме бригадыже колхозышто ончыл верым налын шога. Комсомолец-шамычым тыге посна участкыш пеҥгыдемдыме дене „Чашкер“ колхоз кугу сеҥымаш-шамычыш шуын. Тиде колхоз районышто ончыл колхозлан шотлалтеш. Животноводствым развиватлыме планым 100 процентлан темен.

„Чашкер“ колхоз шошо агаланат сайын ямдылалт шуын. Кӱкшӧ сталинский урожайым налмаш верч кучедалашлан 7 еҥан комсомольский бригадым организоватлыме. Шыдаҥ ден шӱльӧ ӱдаш лан 2 гектар опытный участкым ойырымо.

Урлыкашым ситышын ямдылыме, ял озанлык инвентарь-шамыч ремонтироватлыме улыт. Мландым ӱаҥдашлан 105 центнер минеральный удобренийым, 32 центнер ломыжым ямдылыме. Тылеч посна пасушко 320 воз терысым лукмо.

Комсомольский организаций молодежь коклаштат пашам сай ышта. Комсомолыш 13 еҥым принииматлыме, нунын кокла гыч 7 еҥ Йошкар Армийыш каеныт. Кызыт комсомольский ийготан-шамыч коклаште умылтарымаш пашам сайын шындыме.

Комсомолец-шамыч членский взносым жапыштыже тӱлат. Оборонно-массовый пашам сай организоватлыме дене 13 еҥ ПВХО да 3 еҥ ГСО значоклан нормым сдатленыт. Комсомолец-шамычын самодеятельностьыштат кушкеш. Колхоз пеленсе драмкружок пашам сай шынден. Тений Николаевын „Салика“, Ивановын „Родина верч“ пьесыштым модын ончыктен.

Комсомолец-шамыч чыланат „Марий Коммун“, „Рвезе Коммунист“, „Колхозная правда“ газетым лудыт.

С. Родионов.

Депутат Исаков йолташ пашам сайын ышта

Аринский сельский Советын депутатше Исаков йолташ „Олык-Нур“ колхоз председательлан ышта. Тудо шошо агалан сайын ямдылалтын. Урлыкаш пырче ситышын уло. 50 центнер шӱльым, 36 центнер шемшыдаҥым, 3,6 центнер пурсам сортироватлыме да 36 тонн пареҥгым посна оптымо. Ял озанлык инвентарь да машина-шамычым: 36 плугым, 23 тырмам да 30 орвам ремонтироватлыме.

Тений 1940 ийысе Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлышаш, начар метеорологический условий лиеш гынат, ик гектар гыч 100 пуд деч шагал огыл урожайым налмаш верч Исаков йолташ чот кучедалеш.

Кызыт пасушко 900 воз терысым лукмо да 2,6 центнер кайык терысым, 18 центнер ломыжым погымо.

Исаков йолташын вуйлатыме колхоз сельсовет кӧргыштӧ чыла пашаштат ончылно кая.

Сергей Эчак.

Морко район.

....ючинский неполный средний школын (М.рко район) учительницаже Т. И. Трушкова йолташ малограмотный У. И. Зуева йолташым туныктымыжо годым.

Вольыкым йӧратен онча

Кодшо ий Ксения Чемекова йолташым колхоз правлений вольык фермыш скотницалан шогалтыш. Тудын паша ыштыш тӱҥалме деч ончыч, фермыште нимогай порядок уке ыле. Вольыкым сайын ончен огытыл. Вӱташте терысым эрыктыде шинчыктеныт. Тидын нерген иктат шоналтен огыл.

Кызыт Чемекова йолташ фермыште шке пашажым йӧратен ышта. Тудын инициативыже дене 6 вуй ушкаллан 9 центнер посыпкам ямдылыме. Тӱж ушкал-шамычым посна вӱташке ойырымо да туштo сутка мучко дежурствым установитлыме.

Фермыште 4 презе уло. Нунылан шогаш ару, волгыдо вӱтам ыштыме. Кечывалым презе-шамычым яндар южышко луктыт.

Ферма пашам саемдымаште комсомольский организаций кугун полшыш. Чемекован пашаже моло ферма-шамычланат пример лийман.

И. Куклин.

Шернур район. „Мопр“ колхоз.

Лыжный сезоным петырымаш

24 мартыште Йошкар-Олаште лыжный сезоным петырымаш лийын. Соревнованийыште тӱрлӧ добровольный физкультурный общество-шамыч участвоватленыт.

20 километр дистанцийыш каймаште 28 еҥ участвоватлен. Нунын кокла гыч первый верым Павлов („Лесосплав“) налын. Тудо тиде дистанцийым 1 часат 18 минут да 48 секунд каен. Кокымшо верыште „Учитель“ обществын лыжникше — Соколов. Тудын результатше 1 часат 27 минут да 50 секунд.

10 километр дистанцийыш соревноватлымаште первый верым лыжник Васильев („Учитель“) налын. Тудо тиде дистанцийым 46 минутат 42 секунд каен. Кокымшо верышке Стариков („Лесосплав“) лектын.

Соревнованийыште чылаже 34 ӱдрамаш участвоватлен. 5 километр дистанцийыште первый верым Чумарова (27 минутат 05 секунд) налын. Тудын почеш ик минутат 07 секундлан вараш кодын Максимова толын.

Ал. Герасимов.

Лыжный соревнований

Пектубай (шкенан корреспондент деч телефон дене). 24 мартыште ВЛКСМ райком ден Военкомат допризывник-шамыч дене лыжный соревнованийым эртареныт.

Соревнованийыште чылаже 11 допризывник участвоватлен. 10 километрыш каймаште первый верым допризывник Ерофеев (Калам НСШ) налын. Ерофеев тиде дистанцийым 50 минут коштын. Кокымшо ден кумышо верышке Шадварин ден Стрельников лектыныт.

В. Борисов.

Фотокружокым организоватлышт

Кой-Сола неполный средний школышто (Шернур район) токан фотокружокым организоватлышт, тушко 50 тунемше-шамыч возалтыныт. Кружокым учитель П. П. Луков вуйлата. Кызыт фотокружок фотогазетым лукташ ямдылалтеш да районысо фотоконкурсышто участвоватлаш правам налын.

Ф. Ш.

ШОШО АГАЛАН ТӰРЫС ЯМДЫЛАЛТМАН

Шошо агалан ямдылалтмаште Роҥго районысо посна комсомольский организаций-шамыч активно участвоватлат да колхозлан практический полышым пуат. Комсомольский организаций-шамычын полшымышт дене ятыр колхоз-шамыч шошо агалан тӱрыс ямдылалт шуыныт.

Теве „Комбайн“, „Шуля“, „Йошкар-Эҥер“, Киров лӱмеш, Чапаев лӱмеш да моло колхоз-шамычат шошо ага пашашке таче лектын кертыт.

„Комбайн“ колхоз пеленсе комсомольский организаций 30 центнер ломыжым, 13 центнер кайык терысым поген, колхозышто 500 воз минеральный удобрений кондымашым обеспечитлен. 19 гектареш лум кучымашым ыштен.

Тиде колхозышто агротехкружок пашам ышта. Кружокышко 17 еҥ коштеш. Январь тылзе годсек 5 номер пырдыж газета лектын. Пырдыж газетыште шошо агалан ямдылалтме нерген эреак ончыктымо. „Родина“ колхозышто постоянный комсомольский звеном организоватлыме. Тиде звено шошо агалан сайын ямдылалтын.

„Пашазе“ колхоз пеленсе комсомольский организаций секретарьын заместительже Марийский АССР Верховный Совет депутат М. И. Тарасова йолташын инициативыже дене проверочный бригадым организоватлен. Тиде бригада Великопольский сельсоветыште 6 колхозышто шошо агалан ямдылалтмашым проверитлен.

Но туге гынат, район мучко але шошо агалан ямдылалтмаш чыла колхозыштак кӱлеш семын ок кай. Южо комсомольский организаций-шамыч тиде пашаште активно о г ы т участвоватле. ВЛКСМ райком нуным шошо агалан ямдылалтмашке ситышын мобилизоватлен огыл.

Теве „Колос“ колхозышто (Роҥго сельсовет) 6 комсомолец уло. Нуно шошо агалан ямдылалтмаште колхозлан нимогай полышымат огыт пу, нунын коклаште дисциплина лушкыдо, комсомольский организацийын секретарьже Ярандев комсомольский делам кӱшеныште веле кощтыкта. Тиде организаций райкомол деч ик километр тораште веле гынат, тудын пашажым саемдаш тыршен огыл.

„Кундыш“ колхоз (Великопольский сельсовет) ты мартеат шошо агалан ямдылалтмашыже уке, а комсомольский организаций тидым ужеш гынат, нимогай мерым огеш приниматле. Тыгай факт-шамычым „Виян пашаш“ „Ушнымаш“, „Ударник“ да моло колхозлаштат ужаш лиеш.

„Ушнымаш“ колхозышто комсомолец-шамыч озанлык пашаште колхозлан полышым пушаш олмеш, ок кӱл пашам ыштылыт. Комсомольский организацийын секретарьже Кельдыбай корно ыштыме пашаште колхозник-шамычын 60 трудоднявштым йомдарен. Комсомолец Петров 200 теҥге оксам растратитлен.

Комсомольский организаций-шамыч колхозлаште шошо агалан ямдылалтмаште кугу инициативым проявитлышаш да практически полышым пушаш улыт, лишыл кечылаштак шошо агалан тӱрыс ямдылалт шумашым обеспечитлышаш улыт. Тидлан икте гына кӱлеш: ВЛКСМ Роҥго райкомлан комсомольский организаций-шамыч дене конкретно вуйлаташ.

Н. С. Ухтомский.

Спектакль лие

„Ончыко“ промколхозын (Звенига район) клубешыже 17 мартыште промколхозын отчетно-сайлымаш погынымашыже эртаралте. Погынымаш деч вара промколхозысо молодежьын вий дене спектаклым шындышт. Посна модшо шамыч колхозник А. Степанов, избач С. Семенов да Тугульский А. И. шке рольыштым поснак сайын модын ончыктышт.

Спектакль колхозник-шамычлан пеш келшыш, нуно эше спектаклым вучат.

М. И. Никитин.

Пирым кученыт

Шукерте огыл „Мӱкш“ колхозын (Шернур район) членже-шамыч В. Кужнуров, И. С. Петухов да Пахтыбаев ик пирым лӱен пуштыныт.

Ф. Шабердин.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР А—274. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.